

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 5. april 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2022-0030-7357
Dok.: 2367371

Besvarelse af spørgsmål nr. 690 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 690 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. marts 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Troels Sten Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 690 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen ”Formodet bandeleder har fået skærpet straf for spektakulær flugt”, Jyllands-posten.dk, den 4. februar 2022, og vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for straffniveauet i sagen, hvor bandefolk kun idømmes fængsel i hhv. ét år og ni måneder, ét år og seks måneder samt et år og tre måneder efter en fangeflugt i Slagelse, hvor personalet blev truet med våben til at åbne dørene? Og vil ministeren samtidig tilkendegive, om regeringen er klar til markant at skærpe straffen for fangeflugter?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. T1, T2, T3, T4, T5, T6 og T7 blev tiltalt ved Retten i Næstved for i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse, herunder med en eller flere pt. ukendte medgerningsmænd, i:

- Forhold 1: At have bistået med T7's flugt fra retspsykiatrisk afdeling i Slagelse, hvor han var fængslet i surrogat, idet de tiltalte alle deltog i planlægningen af flugtaktionen, ligesom T3 deltog i flugtaktionen i en følgebil, mens T2 i anden personbil kørte T1 til den retspsykiatriske afdeling, hvor T1 deltog i selve befrielsen af T7, ligesom T2 efter flugtaktionen kørte fra afdelingen med T1 og T7, hvorpå T1 og T7 umiddelbart satte sig over i en tredje personbil, der blev ført fra stedet af T4 (overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2, jf. stk. 1, for så vidt angår T7 alene stk. 1).

- Forhold 2: Under flugtaktionen at have truet fire ansatte, alle hvem det påhvilede at handle i offentlig tjeneste eller hverv, idet alle tiltalte deltog i planlægningen, hvorefter T1 og T7 hver med henholdsvis en pistol og en revolver pegede på to af de ansatte samt tog fat i dem begge, ligesom T7 afgav et skud, hvorefter T7 pegede på to ansatte med et skydevåben og sagde ”Kom ikke nærmere, ellers skyder jeg. Hvis I rører på jer, skyder jeg jer” eller lignende, hvorpå T7 med et skydevåben pegede på en af de ansattes hoved og råbte ”Hvis du trykker på alarmen, så skyder jeg dig” eller lignende, hvorefter T7 holdt et skydevåben mod en anden ansats hoved og råbte ”Jeg skyder” eller lignende (overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, jf. stk. 3).

- Forhold 3: I forbindelse med flugtaktionen at have tvunget to ansatte til at lukke T1 og T7 ud af den retspsykiatriske afdeling,

idet de tiltalte alle deltog i planlægningen af flugtaktionen, hvorefter T1 og T7 tog fat i de to ansatte og skubbede dem i retning af afdelingens udgang, ligesom T1 og T7 under trusler på livet med de i forhold 2 nævnte skydevåben tvang de to ansatte til at åbne sluse- og udgangsdørene i afdelingen (ulovlig tvang efter straffelovens § 260, stk. 1, nr. 1).

- Forhold 4: Under flugtaktionen uden politiets tilladelse at have været i besiddelse af en gaspistol og en gasrevolver, begge isat løsskudspatroner (overtrædelse af lov om våben og eksplosivstoffer § 10, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 8).

I sagen indgik desuden en række forhold uden umiddelbar forbindelse til flugtaktionen. I disse var T4 tiltalt for groft hæleri, jf. straffelovens § 290, stk. 2, jf. stk. 1 (forhold 5), besiddelse af kokain til eget forbrug, jf. lov om euforiserende stoffer § 3, stk. 1, jf. § 1, stk. 3, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, jf. bilag 1, liste B, nr. 43 (forhold 6), besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse, jf. lov om euforiserende stoffer § 3, stk. 1, jf. § 1, stk. 3, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, jf. § 2, jf. bilag 1, liste A, nr. 1 (forhold 7) samt besiddelse af peberspray i forbindelse med forhold 7, jf. våbenbekendtgørelsen § 59, stk. 4, jf. § 18, stk. 1, nr. 3 (forhold 8). Han erkendte forhold 6-8 – dog kun besiddelse af hash til eget forbrug i forhold 7. T2 var endvidere tiltalt i forhold 9 for besiddelse af knap 250 gram kokain med henblik på videreoverdragelse, jf. straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt., jf. lov om euforiserende stoffer § 3, jf. § 2, stk. 4, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 3, jf. bilag 1, liste B, nr. 43. Han erkendte dette forhold. T1 var ligeledes tiltalt for besiddelse af mobiltelefon som fængslet i surrogat, jf. straffelovens § 124, stk. 5, hvilket han erkendte (forhold 10).

T1 er tidligere dømt for personfarlig kriminalitet. T2 er tidligere dømt for økonomisk kriminalitet. T3 er tidligere dømt for narkotikakriminalitet. T4 og T5 er ikke tidligere straffet af betydning for sagen. T6 og T7 er tidligere dømt for bl.a. personfarlig og økonomisk kriminalitet. T1 og T3-T7 er danske statsborgere. T2 er somalisk statsborger.

Der faldt dom ved Retten i Næstved den 20. maj 2020. T6 blev frifundet. De øvrige tiltalte blev idømt følgende straffe:

- T1: Fængsel i 1 år, hvor der blev lagt vægt på hans unge alder på gerningstidspunktet (født i 2002). Straffen omfatter en betinget dom på 40 dages fængsel, jf. straffelovens § 61, stk. 1.

- T2: Fængsel i 2 år og 9 måneder, som også indeholder straf for overtrædelse af forhold 9. Retten lagde bl.a. vægt på, at der i

forhold 9 var tale om narkotikakriminalitet under særligt skærpende omstændigheder, og at T2 tidligere var dømt for narkotikakriminalitet. Han blev endvidere udvist af Danmark med et indrejseforbud for bestandigt.

- T3: Fængsel i 2 år og 3 måneder som fællesstraf med en rests-
traf på 429 dage, jf. straffelovens § 61, stk. 1.

- T4: Fængsel i 1 år og 3 måneder, som også indeholder straf for
overtrædelse af forhold 6-8. Han blev frifundet for forhold 5.

- T5: Fængsel i 1 år og 3 måneder.

- T7: Fængsel i 1 år og 3 måneder som tillægsstraf, jf. straffelo-
vens § 89. Retten lagde vægt på, at der er tale om en tillægsstraf
til en straf på 1 år, og at T7 måtte antages at have taget initiativet
til flugtaktionen.

Retten lagde ved forhold 1-4 generelt vægt på forholdets karak-
ter, navnlig at der var tale om en nøje planlagt flugtaktion udført
af et større antal gerningsmænd i forening og blandt andet ved
hjælp af meget grove trusler med skydevåben.

De domfældte blev tillige idømt et opholdsforbud i et nærmere
afgrænset område i København N og NV i 3 år, idet retten fandt
det bevist, at grupperingen NNV var en gruppe af personer, der
tilsammen stod bag omfattende og alvorlig kriminalitet, og at de
domfældte havde tilknytning til gruppen, jf. straffelovens § 79
a, stk. 1, 2. pkt. Der blev også givet opholdsforbud i et område
omkring retspsykiatrisk afdeling i Slagelse.

Dommen blev anket af T1, T2, T3, T4, T5 og T7 med påstand
om formildelse af straffen, herunder frifindelse for påstanden
om opholdsforbud, subsidiært at opholdsforbuddet skulle fast-
sættes for en kortere periode. Anklagemyndigheden har initia-
tivanket for så vidt angår T6. Ankesagsbehandlingen for T2 og
T6 udestår.

2. Østre Landsret afsagde dom den 4. februar 2022. Anklage-
myndighedens strafpåstand under ankesagen var, at der skulle
tages udgangspunkt i en straf på to års fængsel.

Landsretten udtalte vedrørende strafudmålingen følgende:

*”De tiltalte er i forhold 1-4 fundet skyldige i som medlem-
mer af eller tilknyttede til NNV-gruppen, der er en gruppe
af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvor-
lig kriminalitet, at deltage i en befrielsesaktion på en rets-
psykiatrisk afdeling, hvor gruppens leder, [T7], var vare-
tægtsfængslet i surrogat. Landsretten anser det som*

skærpende omstændigheder, at der var tale om en nøje planlagt aktion med deltagelse af flere gerningsmænd i forening, og at befrielsesaktionen blev udført under fremsettelse af brutale trusler og skete under anvendelse af en gaspistol og en gasrevolver isat løsskud-patroner, som fremstod som skarpe våben, og som blev benyttet, herunder ved affyring af en af pistolerne, til at true de fire ansatte på den retspsykiatriske afdeling på livet flere gange.

Landsretten finder på denne baggrund, at strafpositionen for forhold 1-4 som udgangspunkt bør være fængsel i 1 år og 6 måneder.”

Landsretten idømte herefter de tiltalte følgende straffe:

- T1: Fængsel i 1 år og 3 måneder som tillægsstraf til tre domme fra 2021, jf. straffelovens § 89. Østre Landsret fandt ikke grundlag for at skærpe straffen, på trods af at T1 smuglede våbnene ind på retspsykiatrisk afdeling og i øvrigt deltog aktivt i befrielsesaktionen. Landsretten lagde endvidere – ligesom byretten – vægt på T1's unge alder på gerningstidspunktet.
- T3: Fængsel i 1 år og 3 måneder som tillægsstraf til dom fra 2020 på 3 år og 3 måneder for narkokriminalitet, jf. straffelovens § 89, hvilket indebærer, at fængselsstraffen lægges oven i reststraffen fra dommen fra 2020. I byretten udmålte en fællesstraf med en tidligere betinget dom, hvor straffen blev slået sammen med den betingede dom og udmålte som en fælles fængselsstraf, jf. straffelovens § 61
- T4: Fængsel i 1 år og 6 måneder, som også indeholder en straf på 14 dage fra en betinget dom fra 2021, jf. straffelovens § 61, stk. 1. Det forhold, at han også blev fundet skyldig i forhold 6-8, fandt landsretten ikke at kunne føre til, at T4 samlet set skulle idømmes en strengere straf.
- T5: Fængsel i 1 år og 6 måneder.
- T7: Fængsel i 1 år og 9 måneder. Tre voterende fandt, at straffen burde skærpes i forhold til udgangspunktet, idet han er leder af NNV-gruppen og var initiativtager til befrielsesaktionen samt truede personalet ved at pege på dem med skydevåben og affyre løse skud. Endvidere er han tidligere straffet mange gange for personfarlig kriminalitet. Tre andre voterende fandt, at straffen burde fastsættes til fængsel i 2 år. Landsretten udmålte på den baggrund en straf på 1 år og 9 måneder i medfør af retsplejelovens § 216, stk. 1's regel om det for den tiltalte mest gunstige resultat.

Landsretten fandt ved T3, T4 og T5 hverken formildende eller skærpende omstændigheder ved deres deltagelse i befrielsesaktionen. Det forhold, at de ikke havde været inde på den retspsykiatriske afdeling under befrielsesaktionen, kunne ikke føre til en anden vurdering.

Østre Landsret idømte de fem tiltalte opholdsforbud i Københavnsområdet som fastsat af byretten, idet landsretten fandt, at NNV-gruppen var en gruppe af personer, der tilsammen stod bag omfattende og alvorlig kriminalitet, samt at de tiltalte var medlemmer af eller havde tilknytning til gruppen. De tiltalte blev dog frifundet for opholdsforbud i Slagelse, idet landsretten bemærkede, at der ikke var oplysninger om, at NNV-gruppen har en særlig tilknytning til Slagelse.

3. T1, T3, T4, T5 og T7 har anmodet Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret med påstand om formildelse af straffen og frifindelse for opholdsforbuddet, subsidiært opholdsforbud af en kortere varighed.”

Enhver flugt fra et dansk fængsel, arresthus eller en retspsykiatrisk afdeling er en meget alvorlig sag. Fangeflugter skaber utryghed i samfundet og belaster de medarbejdere, der går på arbejde for at sikre andres tryghed. Det siger sig selv, at vi har en forpligtelse til at sikre, at personer, der er varetægtsfængslet eller afsoner en dom, ikke flygter. Det er for mig helt afgørende for et velfungerende retssamfund, at de, der skal være indespærret, forbliver indespærret.

Derfor anmodede jeg umiddelbart efter undvigelsen fra Psykiatrisygehus Slagelse i 2019 Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Direktoratet for Kriminalforsorgen om i fællesskab at udarbejde en handlingsplan til at imødegå udfordringerne med fangeflugter. Handlingsplanen resulterede i 10 fælles initiativer fra myndighederne, hvoraf nogle krævede lovændringer på Justitsministeriets område.

På baggrund af handlingsplanen fremsatte jeg i efteråret et lovforslag, som havde til formål at implementere de initiativer i den myndighedsfælles handlingsplan, som krævede lovændringer på Justitsministeriets område. Loven blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget tidligere i år.

Med loven forbedres politiets mulighed for at afdække og derved forhindre planlagte fangeflugter. Der er således skabt øgede muligheder for anvendelse af brev- og besøgskontrol over for varetægtsfængslede, der er

undvigelsestruede, og øgede muligheder for besøgskontrol over for vare-tægtsfængslede rocker- og bandemedlemmer.

Baggrunden herfor er, at flere af de seneste års fangeflugter er blevet gennemført med bistand fra personer, som ikke var frihedsberøvede, ligesom det var tilfældet i den konkrete sag.

Med loven er der derudover skabt øgede muligheder for at afholde videoretsmøder, hvis den sigtede/tiltalte vurderes undvigelsestruet. Baggrunden for dette initiativ er, at der i de seneste år er konstateret flere undvigelser i forbindelse med afholdelse af retsmøder, og denne risiko nedbringes ved de udvidede muligheder for at afholde videoretsmøder.

Med loven er der endvidere skabt øgede muligheder for anvendelse af håndjern og øvrige sikringsmidler.

Der er således med handlingsplanen og det opfølgende lovforslag taget en række forskellige initiativer, der har til formål at mindske risikoen for fangeflugter, og det er efter min opfattelse den helt centrale problemstilling, som vi blev nødt til at håndtere som opfølgning på undvigelsen fra 2019.